

ANNELIES BOUTELLIER

Op bezoek bij een oude bewoner van

Sinds 1928 ligt er een prachtig golfterrein in de duinen aan de oostkant van Zandvoort. Hier is de Kennemer Golf & Country Club gevestigd. Schrikt u niet. Stichting Duinbehoud is en blijft een fervent tegenstander van golfbanen in de duinen. Maar het zijn wel duinen, met soms verrassende natuur.

De golfbaan ligt direct ten oosten van Zandvoort in een gloeiend duinlandschap. De baan behoort tot de veertig mooiste linksbanen ter wereld!
Foto: Kennemer Golf & Country Club

We willen wel eens weten hoe een golfclub omgaat met de natuur. Vandaar dat Christien Kemp en ik de Kennemer Golf & Country Club³ van 1910 een bezoek brengen. Hugo Worpel en Michiel Meijer nemen ons mee en vertellen vol passie over duinbeheer op hun golfterrein. Na een rondje koffie, waarbij we al veel te horen krijgen over het terrein en het beleid van de club ten aanzien van duinbehoud en duinherstel, stappen we in de golfkar om het gebied te bekijken. Het is om een prachtig stuk duinen van ruim 80 hectaren groot. Golvend en natuurlijk heel groen; met links en rechts van de baan zelf grote stukken duinterrein. Een gebied met een

woelige historie: op veel plaatsen zijn ondergronds resten te vinden van de 78 bunkers en de betonnen paardenstal uit de Tweede Wereldoorlog. Een aantal bunkers wordt nu bewoond door een grote groep vleermuizen.

Michiel Meijer: "In de loop van de jaren negentig zagen we het terrein veranderen. Er trad steeds meer vergrassing en verstruiking op. De aanleiding om daar wat aan te gaan doen was een speltechnische. De golfballen verdwenen diep in de struiken en waren soms onvindbaar. Maar er waren meer dingen aan de hand: de enorme toename van de prunusstruiken en eikenzaailingen. We zagen geen grijze duinen meer. Duinroos

en andere zeldzame planten verdwenen.” Mede door de ligging bij Zandvoort heeft het terrein het karakter van een zeedorpenlandschap. Het is de woonplaats van veel bijzondere bloemen en planten, waaronder planten die op de rode lijst staan, zoals grasklokje, wondklaver, steenanjer, torenkruid. Er vindt twee keer per jaar een inventarisatie plaats om te kunnen bijhouden wat er verandert.

Schaapskudde ruimt Amerikaanse vogelkers

“Er is veel te doen. We trekken per jaar 20.000 euro uit om de duinen te herstellen. Samen met PWN, Natuurmonumenten en Waternet hebben we een plan opgesteld voor bestrijding van de prunusstruiken, ofwel de Amerikaanse vogelkers. Vorig jaar juni hebben we daarvoor 380 schapen ruim twee weken laten grazen. Schoonebekers en heideschapen. Schapen die niet vies zijn van prunus. Dat was een goede actie en een prachtig gezicht. Ik ben er de hele tijd bij geweest en wees de herder waar hij de schapen moest laten grazen. Zij graasden de hellingen op een dynamische manier. Ze waren steeds in beweging: per dag deden ze twee en een halve ronde. Dat maakte dat ze het gras aten en niet de bloemen. De herder hoedde hen samen met een aantal bordercollies. 's Nachts werden de dieren ingerasterd. Een bijkomend, maar groot voordeel was dat de schapen op de meest ondoordringbare plekken konden komen. Daar waar we niet door

En gelukkig zijn er weer ruimschoots konijnen aanwezig op het terrein.

Committed to Green

We rijden langs een waterplas aan de oostkant van het terrein. Daaromheen wordt een natte duinvallei teruggebracht. Belangrijk voor de amfibieën op het terrein.

Hugo Worpel: “We zijn op veel fronten actief. Naast het laten begrazen en het plaggen, zaaien we ook extra bij: duinrooszaad en duingraslandmengsel. Het herstel duurt erg lang. Het is een kwestie van jaren.”

Even later stappen we uit het karretje om te genieten van het uitzicht richting Kraansvlak. Duidelijk is te zien welk stuk van het terrein geplagd is en we worden gewezen op drie duidelijk herkenbare paraboolduinen in het noorden van het terrein. Er is zichtbaar meer grijs duin te zien. Ook horen we over de ingebruikname van een nieuwe beregeningsinstallatie. Het bijzondere daaraan is dat deze alleen de baan beregent. Op die manier verdwijnen de grassorten in de ruwe gedeelten die daar voorkwamen vanwege de kunstmatige beregening.

Het is duidelijk dat het beleid van de club omgezet wordt in acties. Dat hier beetje bij beetje iets gedaan wordt aan het herstel en behoud van duin. De club heeft hiervoor gekozen met als gevolg dat zij het certificaat Committed to Green heeft verworven. Om het certificaat te behouden zullen zij dit beleid moeten doorzetten. Van de commissie die zich daar druk mee bezighoudt, is Hugo de secretaris en Michiel de floraspecialist. Iedere drie jaar wordt er geëvalueerd. Het gaat hier om een groot project, waarvoor middelen en deskundige en enthousiaste mensen als Hugo en Michiel hard nodig zijn.

ANNELIES BOUTELLIER IS COLUMNIST EN REDACTEUR VAN DUIN EN HEEFT HAAR EIGEN BEDRIJF IN COMMUNICATIE-TRAINING EN COACHING.

de duinen, een golfclub

maaïen en afplaggen kunnen zorgen voor verschraling”, vertelt Hugo Worpel verder. “De schapen mogen maar beperkt vogelkers eten, vanwege het giftige blauwzuur. Daarna moeten ze door met gras, ook omdat vogelkers geen voedingswaarde heeft. 's Morgens, als ze hongerig waren, startten ze met de prunus.” Telkens wijzen Hugo en Michiel ons op stukken van de helling waar de schapen zijn geweest en de begroeiing duidelijker opener is geworden. De proef is een doorslaand succes. De duinroos is weer terug, de baan is niet beschadigd en de clubleden zijn zich bewuster geworden van het bijzondere karakter van het terrein en wat ervoor nodig is om dat te onderhouden. De schapen knorden van plezier, vertelde de herder. De club is van plan de schapen ieder jaar terug te laten komen. Op de plekken waar ze geweest zijn gaat het konijn verder. Doordat het gras daar veel korter is geworden, kunnen zij er weer bij.

De roodborsttapuit is een van de karakteristieke broedvogels van de Kennemer Golf & Country Club.
Foto: Jan Hendriks.

